

meto- dický list

pro
severočeské
amatérské
DIVADLO
&
umělecký
PŘEDNES

číslo

9

1977

M E T O D I C K Ý L I S T

pro severočeské amatérské divadlo a umělecký přednes

**Vydává: Krajské kulturní středisko v Ústí n.L. ve spolupráci s KV
Svazu českých divadelních ochotníků**

**Rozesílá a přihlášky k odběru přijímá: K K S (s.M.Hrdá), Šmeralova
182, 400 21 Ústí nad Labem - Předlice**

**Řídí : Miloš Dvořák (Moskevská 33, Ústí n.L. - PSČ:400 01)
s redakční radou**

Číslo : 9/1977 (redakční uzávěrka 10.10.77; vyšlo 15.11.1977)

V. Majakovskij: LEVÝ POCHOD námořníkům

Rozvínujte se v pochod !
Teď zo slovní pletichy - pauzu !
A vy tam, řečníci,
ticho !
Siovo má
soudruh Mauser.
Dost jsme už v zákopech kysli,
které dal Adam a Eva.
Zaženem dějin klisny !
Levá !
Levá !
Levá !

Hej, modrobluží !
V oceány !
Plujte !
Nebo snad byly
křižníkům vylámaný
na rejdách ostré kýly ?
Ať britský lev se do řevu dá,
ať zježí se mu hřívá.
Komuna - ta se nepoddá !
Levá !
Levá !
Levá !

Překročte
hoře horu,
tam slunečný kraj leží ladem.
Ať za hlad,
za moře moru
své milionové kroky kladem.
Ať obkličují nás hordou,
jež železnou lávu plivá.
Rusko nebude pod Dohodou !
Levá !
Levá !
Levá !

Že po orlím zraku je veta?
Kdo šilhá tu po návratu?
Sevřete
hrdlo světa,
prsty proletariátu !
Vpřed hrudí zdravou !
Ať nebe se v praporech slévá !
Kdo to tam kráčí pravou?
Levá !
Levá !
Levá !

PROPOZICE

KRAJSKÝCH SOUTĚŽÍ 1978

Krajská přehlídka dětských divadelních souborů

v Litvínově (SZK ROH Benar) 2.- 3.6.1978

Poslání: KKS bude pořádat společně s KDPM Ústí n.L. nepostupovou krajskou přehlídku se seminářem, aby byla dána možnost většímu počtu souborů soutěžit (výměna zkušeností o práci s dětmi)

Výběr bude prováděn: a) při oblastních přehlídkách

b) individuálně

do 20. dubna 1978

Přihlášky z těch souborů, v jejichž oblasti nebude oblastní přehlídka, do 15. února 1978 na KDPM Ústí n.L.

Garant: KDPM, KKS, KR PO SSM

IX. krajská přehlídka amatérských divadelních souborů

v Městském divadle v Žatci 5.- 8.10.1978

Poslání: Přehlídka nejlepších souborů Severočeského kraje

Soutěže o účast na této přehlídce se zúčastňují vyspělé a krajsky sledované soubory Severočeského kraje

Výběr bude proveden individuálně do 15.6.1978

Garant: KKS, KaSS Žatec, KOR

Krajská přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů

FRÝDLANTSKÉ DIVADELNÍ DNY

ve SZK ROH Frýdlant 9.-11.6.1978

Poslání: Soutěž o účast na Národní přehlídce ve Vysokém n.Jiz.

Soutěže se mohou zúčastnit soubory podle platného statutu vesnických a zemědělských souborů

Výběr a termíny přihlášek:

a) vítězové okresních přehlídek uspořádaných do 15.4.1978

b) individuálně - na základě doporučení okres. poroty do 30.4.78

Garant: SČDO, KKS, OK ONV Liberec, SZK ROH Frýdlant

II. krajská přehlídka dospělých hrajících pro děti (se seminářem)

v Městském divadle v Žatci 2.- 3.12.1978

Poslání: Přehlídka nejlepších souborů hrajících pro děti

Přehl. lky se může zúčastnit každý soubor Severočeského kraje hrající

7. Soutěžní práce se přijímají do 15. února 1978 (datum poštovního razítka); na později došlé příspěvky nebude brán zřetel.
8. Soutěž je dotována diplomy a věcnými cenami.
9. Vyhlášení výsledků krajského kola Strážnice M. Kudeřkové bude 8. dubna 1978 v interhotelu Bohemia v Ústí n. L.
- =====

PÉČE O VESNICE A ZEMĚDĚL. SOUBORY

NÁVRH KONCEPCE

A) Kriteria při určování vesnického souboru

Vesnické soubory tvoří členové bydlící na vesnici, znají se už před vstupem do souboru a znají se i s většinou diváků, kteří navštěvují jejich představení v obci.

Soubory suplují svému obcenstvu profesionální divadlo, neboť žádný profesionální soubor pravidelně do obce nezajíždí.

Soubor pracuje v obci, v níž životní styl má vesnický nebo převážně vesnický charakter.

Lidé jsou zaměstnaní v zemědělských závodech či místních službách nebo dojíždějí za zaměstnáním do měst.

V obci není větší průmyslový podnik, síť obchodů a služeb není luxusní, v obci není střední škola (často ani úplná devítiletka), nehraje denně stálé kino, knihovna půjčuje jen v některých dnech v týdnu, obec nemá stálou výstavní síň, nepořádá koncerty, nemá luxusní restauraci či kavárnu. Spojení s větším městem je ve večerních hodinách obtížné nebo nemožné běžnými spoji, takže pravidelná návštěva divadla je nemožná.

Zřizovatelem souboru je OB nebo družstevní klub JZD, TJ či jiné společenenské organizace, pouze výjimečně ZK ROH.

Soubory hrají na menších jevištích s minimálním technickým vybavením.

Pomocná kritéria:

Z počtu účinkujících bydlí alespoň 80% v místě působení souboru.

Do obce nezajíždí pravidelně žádný profesionální soubor (jeviště není způsobilé pro běžné vystoupení profesionálního souboru).

Někteří členové souboru jsou zaměstnaní v místním JZD či stát. statku. Soubor není členem Kruhu vyspělých souborů kraje.

Zřizovatelem souboru není ZK ROH (pokud tento není jediným kulturně výchovným zařízením v obci).

B) Postup při péči o vesnické a zemědělské ochotnické soubory

- 1) Ve spolupráci s OV SČDO a OKS vytypovat soubory odpovídající novému návrhu kritérií pro vesnický a zemědělský soubor. Uskutečnit na schůzkách v okresích za přítomnosti zástupců krajského poradního sboru, KV SČDO v září-říjnu 1977.
- 2) Vybrat vyspělejší vesnické soubory, resp. perspektivní, pro systematickou práci a odbornou pomoc. Zvážit možnost ustavení skupiny krajsky sledovaných vesnických souborů kraje - cca 5-8 souborů. Pomoc by pak měla směřovat:
 - a) k výběru titulu,
 - b) rozkrytí textu,
 - c) poradě v režijních postupech,
 - d) pomoc při hlavních zkouškách.
- 3) Zvážit a pak vytypovat možnosti konání okresních přehlídek, příp. oblastních, s eventuelním přiznáním postupu na krajskou přehlídku. Na těchto přehlídkách zajistit v porotě minimálně po 1 členu krajské poroty.
- 4) Připravit semináře pro vesnické soubory po oblastech:
 - a) Jablonec n.N., Liberec, Česká Lípa;
 - b) Teplice, Ústí n.L., Litoměřice, Děčín;
 - c) Chomutov, Louny, Most.

Září - říjen : dramaturgie
Únor - březen : režijní a herecká práce
červen 1978 : dramaturgie + rozborový seminář (ve Frydlantě)
- 5) Každoročně připravit na červen krajskou přehlídku vesnických a zemědělských souborů s maximální účastí zástupců vesnických souborů na celé přehlídce, včetně účasti na rozborových seminářích.
- 6) Vysílat perspektivní pracovníky vesnických souborů na národní přehlídku.
- 7) K realizaci zainteresovat KV SČDR v Teplicích a KVOS pracovníků v zemědělství.

C) Seznam stávajících vesnických souborů (podle okresů)

Česká Lípa : TJ Sokol Zahradky, OB Provodín

Děčín : Studio Rožany

Chomutov : Zelené divadlo Málkov, V.K. Klicpera Radonice, OB Vysoká Pec

Jablonec n.N. : OB Nová Ves, Požárníci Skuhrov, OB Malá Skála,
J.K.Tyl Josefův Dál, OB Smržovka, OB Lhotka
Liberec : DS Světlá p.J., OB Zdislava, OB Vlastibořice, OB
Hejnice, DS MO SSM Šimonovice
Litoměřice : OB Ústěk, OB Kyškovice, OB Přestavky, OB Bechlín
Louny : OB Kryry, ČSŽ Ktrojetice
Most : -
Teplice : OB Mstišov, OB Újezdeček, ZK ROH Hostomice
Ústí n.L. : OB Tisá, OB Řehlovice, OB Sebužín

Jako návrh zpracovalo a předkládá předsednictvo KV SČDO.

(Vzhledem k tomu, že jde o návrh, očekáváme připomínky a návrhy všech, kdož mohou k práci vesnických divadelních souborů něco říci. Zaměřte se především na první část zveřejněného návrhu, neboť právě kritéria pro určování vesnických souborů nejsou dosud jasná a měla by být vymezena co nejpřesněji.)

O štít města Valašského Meziříčí

Do Valašského Meziříčí na 13. festival "O štít města Valašského Meziříčí" byli z našeho kraje nominováni členové Severočeského klubu uměleckého přednesu : Taťjana Sobotková, Vlasta Mořovská, Marcela Rychtářová a Ivo Markvart. Uvedené soutěžící recitátory doprovázela odborná pracovnice KKS s. Margit Hrdá. Festival se konal 3.-6. listopadu 1977 jako jedna z významných akcí pořádaných na počest 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce.

Vhodná látka pro spisovatele je jen ta, která zůstává zajišťovaná i poté, co dějiny vynesou svůj rozsudek.

Stendhal

L I S T O P A D O V Ě A P R O S I N C O V Ě ===== ===== P Ř E H L Í D K Y

OKRESNÍ SOUTĚŽ

AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

v kině KaSS Verneřice

11. listopadu 1977 v 19.00 hodin

Slavnostní zahájení

DS ZK Boletice n. L.

Julius Edlis:

MŠE ZA PANNU

Patronát: Místní hospodářství MNV Verneřice

18. listopadu 1977 v 19.30 hodin

DS K. Capek KaSS Děčín

Grigorij Gorin:

ZAPOMĚŇTE NA HÉROSTRATA

Patronát: Státní statek, n. p., Verneřice

25. listopadu v 19.30 hodin

DS A. Jirásek JPK ROH Benešov n. Pl.

Viktor Rozov:

ČLOVĚK HLEDÁ RADOST

Patronát: Spojené kartáčovny, n. p., Verneřice

12. listopadu 1977 ve 14.00 hodin

DS Hranický DK ROH Rumburk

Jan Drda:

DALSKABÁTY

Patronát: ZDS a KaSS Verneřice

19. listopadu 1977 ve 14.00 hodin

DS OV SSM Děčín

Václav Tomšovský:

JAK SE ČERTI ŽENILI

26. listopadu 1977 v 18.00 hodin

Celkové vyhodnocení, rozdělení cen, závěr,
společenský večer s tancem.

III. ROČNÍK MEMORIÁLU DOKTORA KLACERA

Okresní přehlídka divadelních souborů okresu Teplice (pořádá OKS Teplice a DK Osek)

11.11. DS DK Krupka

MALÁ VERNISÁŽ (recitál)

16.11. Dětský DS KaSS Bílina

V. Tomšovský:

JAK SE ČERTI ŽENILI

19.11. DS KaSS Bílina

Molière:

SKAPINOVA ŠIBALSTVÍ

26.11. DS KD Osek

J. Paulů:

SLOVO MÁ BABIČKA

3.12. Studio ZK ROH Boletice n.L.
(host přehlídky)

V. Čort:

O LÍNÝCH STRAŠIDLECH

J. Edlis:

MŠE ZA PANNU

8.12. Žáci ZDS a MŠ z Oseka

SLAVNOSTNÍ AKADEMIE

K 60. VÝROČÍ VŘSR

Celá tato přehlídka je pořádána
Okresním kulturním střediskem
v Teplicích a Domem kultury
v Oseku na počest oslav
60. výročí

Velké říjnové
socialistické
revoluce

7. RADONICKÝ

D I V A D E L N Í

P O D Z I M - 4.okresní přehlídka amatérských divadelních
===== souborů okresu Chomutov =====

byl slavnostně zahájen 5.listopadu 1977 . Od 5.do 27.listopadu se na radonickém jevišti vystřídaly a ještě vystřídají soubory z Chomutova (Optimistická tragédie; Zvířátka a Petrovští), Klášterce n.O. (Stříbrný jaguár), Nejdku (Soví princezny), Kadaně (Sonatina pro páva), Vejprty (Matka; Vánoční růže), Ostrova (Střepinky) a Radonic (Štěníce), aby touto svojí přehlídkou důstojně oslavily 60.výročí VŘSR. O radonické přehlídce přineseme obsáhlejší zprávu v některém z příštích čísel.

R U M B U R S K Ý K U L T U R N Í P O D Z I M 77

Od 30.září až do 2.prosince 1977 probíhá v Rumburku cyklus kulturních pořadů pod uvedeným názvem. Vedle dalších programů (koncerty, soutěž ve společenském tanci, taneční večery ap.) je pořadatelem (DK ROH Rumburk) pořádána i přehlídka amatérských divadelních souborů. Rumburští diváci mají možnost zhlédnout tato amatérská divadelní představení:

28.října - J.Edlis: MŠE ZA PANNU

(Divadelní studio ZK ROH Boletice n.L.)

18.listopadu- J.Drda: DALSKABÁTY, HRÁŠNÁ VES

(Soubor Hraníčák DK ROH Rumburk)

19.listopadu- O.Stary: PEKELNÝ MARIÁŠ

(Malé divadlo ZK ROH STZ Ústí n.L.)

2.prosince - G.Gorin: ...ZAPOMEŇTE NA HÉROSTRATA

(DS K.Čapek Děčín)

MLUVÍME SPRÁVNĚ ? Již páté pokračování mají v tomto čísle ML rozbory správné výslovnosti, které připravuje na pokračování R.Felzmann. Přestože jsou zařazeny v části určené recitátorům, upozorňujeme na ně i všechny ochotnické herce. I jim mohou být cennou pomocí v práci. N e p ř e h l é d n ě t e je proto.

UMĚLECKÝ PŘEDNES

TIP PRO RECITÁTORŮ:

*Sovětská
literatura*

Bývá zvykem vydávat k významným výročím a událostem sborníky, které by měly být pomocí recitátorům. Někdy svůj úkol splňují, avšak často zjišťujeme, že jednotlivé ukázky se v podstatě neustále i ve více sbornících opakuji, takže i vystoupení recitátorů po dramaturgické stránce nabývají podobu uniformity. Z pedagogického hlediska navíc v nich vidíme nebezpečí určitého z pohodlnosti recitátorů: místo aby svým posluchačům dokazovali velikou šíři a pestrost literatury, která je odrazem určité doby i současného dění, sami volí nejjednodušší a zároveň nejvíce omezující cestu. Recitátor by přece měl být především čtenářem s širším rozhledem než běžný posluchač. Měl by z široké řeky poezie vybírat díla nová, neotřelá a zároveň i svou novostí působivá. Nejméně se, ke škodě recitátorů, využívají literární časopisy.

Zalistujme dnes několika letošními čísly u nás vydávaného měsíčníku Svazu spisovatelů SSSR, který vychází v pražském Lidovém nakladatelství a bratislavském Obzoru. Jeho název zní "Sovětská literatura" a poskytuje aktuální výběr ze sovětské prózy, poezie i umělecké publicistiky a kritiky.

Hned v lednovém čísle se nám v dobrém překladu J. Kabička představuje kavkazský básník Kajsyn Kuliev. Čteme tu verše hluboké životní i umělecké zralosti a bohaté básnické imaginace. K většímu pochopení autora poslouží připojená črta, charakterizující básníkovu osobnost.

Březnové číslo "Sovětské literatury" nabízí ve výborném přetlumočení V. Jelínka patnáct básní Belly Achmadulinové, kterou jsme ještě do nedávna řadili mezi mladé básníčky. Letos čtyřicetiletá autorka se nám představuje jako vyhraněná tvůrkyně senzitiv-

ních veršů s neskrývaným mladistvým zápalem. Civilními tématy i jednoduchým rýmovaným veršem může být blízká i mladším interpretům. Zkušenější recitátoři tu ale najdou i rozsáhlejší básně, blížící se svou formou poemám, tak typickým pro ruské básníky (Září, Pohádka o dešti).

Vedle básní B. Achmadulinové najdeme ve třetím čísle také Verše z pozůstalosti u nás prozatím neznámé básníčky Veroniky T u š n o v o - v é (1915-1965). Tato autorka působila za Velké vlastenecké války jako lékařka ve vojenských nemocnicích a její povolání snad vytvářelo předpoklad pro myšlenkově vyrovnané verše, plné hlubokého citu a porozumění. A navíc oceníme ještě vysokou úroveň překladu J. Mulače, který našel adekvátní český tvar v silné básnické obraznosti.

Květnové vydání "Sovětské literatury" nabízí ukázky z tvorby mladých básníků. Zajímavé je i národnostní složení, najdeme zde autory píšící rusky, ukrajinsky, bělorusky, kalmycky i estonsky. Výběr těchto básní se doslova nabízí k využití v recitačních kolektivech. Mohlo by tak vzniknout i zajímavé pásmo, představující mladou sovětskou generaci v plné šíři jejích názorů i občanských postojů. Aby naše představení bylo úplné, přidejme alespoň výčet jmen: Nikolaj D m i t r i j e v , Nina Ž o s o v á , Volodymyr Z a b a š t a n s k y j , Gennadij K a s m y - n i n , Alla N i ž e g o r o d c e v o v á , Vladimír N u r o v , Rygor S e m a š k e v i č , Arvi S i i g . Dobrý tlumočnický standart zde prokazují H. Vrbová, J. Kabíček a V. Jelínek.

Především zkušení recitátoři by si měli všimnout poezie Jurije L e - v i t a n s k é h o , básníka válečné generace. Ukázky z jeho díla přináší červnové číslo. V překladu L. Kubišty se nám představuje poezie psaná širokodechým veršem, plným výrazně konturovaných obrazů, barevných metaforických kontrastů a závažných myšlenek. Nacházíme zde vzpomínky na válečnou minulost a vedle nich hned intelektuální zpověď současníka, a to obojí se spojuje v důrazné přitakání pravdě a jejímu poznání. K pochopení tvorby J. Levinského přispěje i připojená drobná esej o tvorbě i osobnosti tohoto básníka.

Nahlédnutím do srpnového čísla "Sovětské literatury" naši cestu za novými autory ukončíme. Zde je nám představen arménský básník Gevorg E m i n (nar. 1919). I z osmi básní poznáme výraznou básnickou autorskou osobnost, spojující všechny přednosti své národní kultury. Hlubokou životní filozofii dokáže vyložit jednoduchým a jasným slovem, přitom však vytváří zkratky nabitě silnou poetičností a citovostí. Nejsou to ztěžklé verše, byť hovoří o básnické tvorbě, krédu člověka, či o 20. stole-

tí, naopak - vše je průzračné a především jednoznačné. I zde oceníme překladatelské umění V. Jelínka.

Jen z této malé recenze neúplného XXX. ročníku časopisu "Sovětská literatura" jasně vysvítá, že recitátoři mají z čeho vybírat. Stačí na to měsíčně 10,- Kčs (taková je cena jednoho výtisku), nebo alespoň si zajít do čítárny v knihovně. Snad tato malá recenze přispěje k rozšíření repertoáru našich recitátorů!

R. Felzmann

MLUVÍME SPRÁVNĚ ?

Rudolf Felzmann

V. část: Výslovnost skupin souhlásek stejných a nelišících se znělostí.

Častým problémem bývá výslovnost skupin stejných souhlásek, např. ve slovech "poddaný, měkký, panna" atd. Také se zabýváme souhláskami, které se sice v grafické podobě liší, ale vzhledem k zpětné podobě, jak jsme si ji vyložili v předcházející kapitole, vlastně vedle sebe stojí dvě stejné souhlásky. Např. ve slově "nižší" se znělé Ž vlivem následujícího neznělého Š asimiluje ve stejné neznělé Š. S tímto případem se setkáváme tehdy, stojí-li vedle sebe párové souhlásky. Nejdříve se však budeme zabývat výslovností skupin takových souhlásek, které jsou sice různé, ale vzájemně se neodlišují znělostí. Beze změn zůstávají souhláskové skupiny, když jsou obě styčné souhlásky znělé - např.:

skupina -db-	se vyslovuje: / <u>db</u> át, <u>chod</u> ba, <u>před</u> <u>bu</u> divou.../
-zd-	/po <u>zd</u> ní, be <u>z</u> <u>dv</u> ou, o <u>zd</u> oba.../
-dd-	/p <u>řed</u> <u>do</u> mem, po <u>d</u> <u>du</u> bem.../
-dz-	/po <u>dz</u> im, na <u>d</u> <u>ze</u> mí.../

K žádné změně nedochází ani při výslovnosti dvou neznělých souhlásek vedle sebe - např.:

skupina -sch-	se vyslovuje: / <u>s</u> cho <u>d</u> í, <u>vis</u> chlí, <u>s</u> <u>cho</u> rím.../
-kt-	/k <u>t</u> erí, k <u>to</u> mu, nek <u>t</u> ar.../
-tk-	/se <u>t</u> kání, pi <u>t</u> ka, bo <u>t</u> ka.../

K porušení této zásady někdy dochází ve snaze o přepočlivou výslov-

nost, kdy řeč dostává podobu afektovanosti a topornosti. Přesto je nespisovná, takže slyšíme:

/tbát/	nebo dokonce	/tpát/	místo	/dbát/
/posdňí/		/postňí/		/pozďní/
/z chorím/		/z horím/		/s chorím/

Může tak dojít i k záměně slov, jako např.:

pozdňí - postňí, k tomu - k domu, botka - bodka atd.

Vedle topornosti ve výslovnosti znělých a neznělých souhlásek se naopak někdy projevuje nedbalost, která je příkladem chybného použití artikulační spodoby. Pak se artikulace jedné souhlásky nesprávně připodobňuje následující souhlásce. Např.:

sčítat	-	/ščítat/
zčernalé	-	/ščernalé/
mužský	-	/muskí/
čistší	-	/čisčí/

K případům artikulační spodoby se později vrátíme podrobněji.

Jak slibujeme v titulku dnešní kapitoly, všimneme si také výslovnosti skupin stejných souhlásek, kde potřebujeme vyřešit, zda použijeme zdvojené či nezdvojené výslovnosti.

Nezdvojené výslovnosti použijeme zpravidla tam, kde se jedná o slovo jednoduché a neodvozené, případně kde už složení slova výrazně nepociťujeme. Např.:

Anna	-	/ana/
panna	-	/pana/
leccos	-	/lecos/

Stejně vyslovujeme nezdvojeně tam, kde se souhlásky setkávají na švu slovního základu a přípony či předpony. Např.:

přípona -ký :	měkký	/mňekí/
-ný :	činný	/činí, činnost, číne.../
	cenný	/cení/
	povinný	/povíní, povinnost.../
-ský:	slezský	/sleskí/
-ští:	pražští	/prašští/
	dobříšští	/dobříšští/
-in, -čin:	babiččin	/babičin/
	hrdliččin	/hrdliččin/
předpona z- :	zsínalý	/sínalí/

Při zvlášť pečlivé výslovnosti však lze vyslovovat zdvojeně, zejména

pak u slov knižních a básnických - např. /hrdliččin, vonní.../, ale vždy je nutno bedlivě uvážit míru zdvojenosti, a pak být ve výslovnosti důsledný!

Vyslovovat dvojím způsobem, a to buď zdvojeně nebo nezdvojeně, můžeme podle potřeby zdůraznění gramatické funkce slov i podle stylu řeči. Ve 2. stupni stupňování přídavných jmen většinou dáváme přednost nezdvojené výslovnosti:

vyšší - /viší/

nižší - /niší/

Zdvojené však vyslovíme, chceme-li zdůraznit dvojznačnost:

Má tišší hlas než já. - /tišší/

Jsou tiši jako pěny. - /tiši/

Jen mírně naznačujeme zdvojenost v případě předpon "roz-" a "bez-", přitom u slov obvyklých se v rychlejší a běžné výslovnosti dává přednost nezdvojenosti. U slov řidčeji užívaných bývá zdvojená výslovnost pravidlem.

Např.:	rozzlobit	/rozlobit/	rozzvučet	/rozzvučet/
	bezzubý	/bezubi/	bezzásadový	/bezzásadový/
	rozsudek	/rogudek/	bezzákonný	/bezzákoní/

K rozlišení předpon "před-, od-, nad-, pod-" od předpon "pře-, o-, na-, po-", abychom zabránili dvojznačnosti, vyslovujeme zdvojeně. Např.:

předtančit /přettančit/ - přetancit

oddřít /oddřít/ - odřít

poddaný /poddání/ - podaný

Stejně tak zdvojeně vyslovujeme slova typu: "poddůstojník, naddobový, podtlak, naddůlní" atd.

Avšak nezdvojeně vyslovujeme významově jednoznačná slova, např.: "oddech" /odech/, "oddaný" /odaní/ atd.

Přitom však nesmíme zaměňovat slova, kde v grafické podobě sice stojí vedle sebe souhlásky stejné, ale ve výslovnosti různé. Totéž se týká některých předložkových vazeb. V takových případech vyslovujeme základně zdvojeně. Např.:

oddíl - správně: /oddíl/ - špatně: /ođíl/

oddělení /oddělení/ /ođeleňí/

od těla /od těla/ /otela/

před tím /přet ím/ /přetím/

nad tělem /nať tělem/ /natelem/

Posledními příklady jsme se už vlastně dostali k zásadám o zdvojené

výslovnosti, které používáme vždy:

1. na rozhraní slov:
pár rukou, ihned dej, třes se, pot těče...
2. při spojení s předložkou:
před domem, bez zubů, bez sebe /bes sebe/, pod dubem, kol lesa...
3. na švu složených slov:
čtverrohý, dvojjazyčný, čtvrttónový...
4. v rozkazovacím způsobu sloves /l.os.mn.č./:
oznáme, zlome...
5. ve spojení předpony "nej-" se slovy začínajícími souhláskou j-:
nejjasnější, nejjemnější...
6. u podstatných jmen končících na -cek,cka:
racek - raci - naproti tomu rak - raci
pecka - pece - naproti tomu pec - pece
7. tam, kde potřebujeme rozlišit významy přídavných jmen od jiných slov, např.:
cvrččí - oproti slovesu cvrčí
křeččí - oproti tvaru podst.jm. křeč - křečí

Pravidly o zdvojené výslovnosti uzavíráme dnešní kapitolku. Z výkladu o výslovnosti skupin souhlásek už nám zbývá jen otázka artikulace spodoby, a té bude vyhrazeno příští pokračování našeho malého cyklu o správné výslovnosti.

X X X X X X X X X X

X X X X X X X

X X X

v

Nikdo nemůže popřít,
že ruská revoluce je velká
událost v lidských dějinách
a že nástup bolševiků je
zjev světového významu.

Reed

O B S A H :

V. Majakovskij : Levý pochod	str. 1
Propozice prajských soutěží 1978	str. 2
Péče o vesnické a zemědělské soubory	str. 4
O štít města Valašského Meziříčí	str. 6
Listopadové a prosincové přehlídky (Vernařice, Osek, Radonice, Rumburk)	str. 7
Umělecký přednes:	
Tip pro recitátory : Sovětská literatura . . .	str. 9
Mluvíme správně ? (V. část)	str. 11